

GI sertifikaciona
akademija

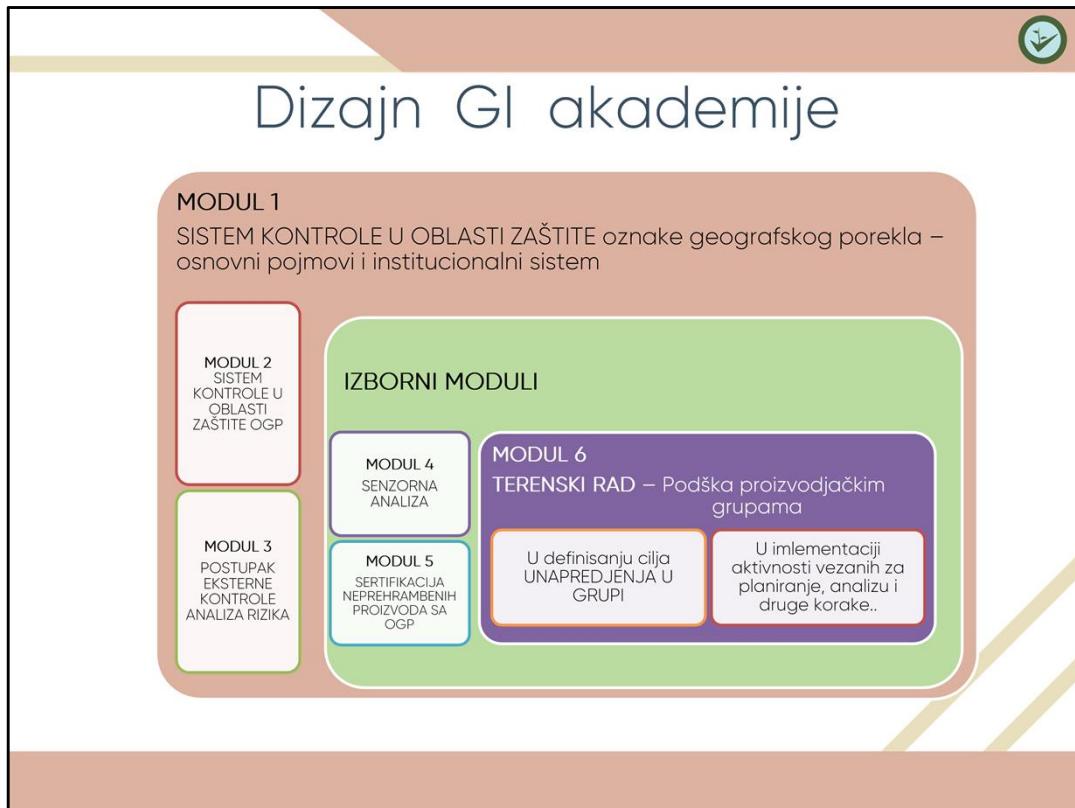
Modul II Sesija 1

Formiranje grupe - planiranje i uspostavljanje internog sistema kontrole

*Tim GI
akademije* Dragana Nikola Aleksandra Tamara
Tar, Kostić, Novaković Živadinović

Dizajn GI akademije

Namera je da tematski razbijene obuke integrisemo u jedinstven sistem prenosa znanja, da dodamo teme koje su možda bile skrajnute i da damo prostor za medjusobno ucenje i razmenu.

1, SISTEM KONTROLE U OBLASTI ZAŠTITE GEOGRAFSKOG POREKLA

2, ORGANIZACIJA GRUPE PROIZVOĐAČA U SISTEMU KONTROLE PROIZVODA SA OGP

3, POSTUPAK EKSTERNE KONTROLE, ANALIZA RIZIKA I PROGRAM SERTIFIKACIJE

Završni cilj GI sertifikacione akademije je da obuči prvu generaciju kontrolora i savetodavaca i koji poseduju znanja i veštine potrebne za primenu pravila sertifikacije proizvoda sa poreklom.

Ispitivanja i procena usaglasenosti

Trenerski tim

Dr Aleksandra Novaković

Od 2007 uključena u razvoj sistema OGP, podršku proizvodjačima interne kontrole, sledljivosti, promocije, obuke

Tamara Živadinović

od 2010. godine, specijalizuje se za rad sa proizvodjačkim grupama, uspostavljanje sistema kontrole, funkcionišanje lokalnih organizacija i rad sa međunarodnim mrežama

Nikola Kostić

Desetogodišnje iskustvo u razvoju sistema akreditacije i sertifikacije OGP i oceni sertifikacionih tela

Aleksandra Marković

Komunikacija i podrška
www.giakademija.rs

Predavači iz resornih institucija i organizacija

Dragana Tar

Aktivna u definisanju, afirmaciji i primeni dobrovoljnih standarda kvaliteta i podišci proizvođačkim grupama.

Alison Marie Loconto

INAQ specijalista za participativne sisteme garancije i sertifikacije

Erik Thevenout Olga Alleman,

Švajcarski zavod za intelektualnu svojinu,

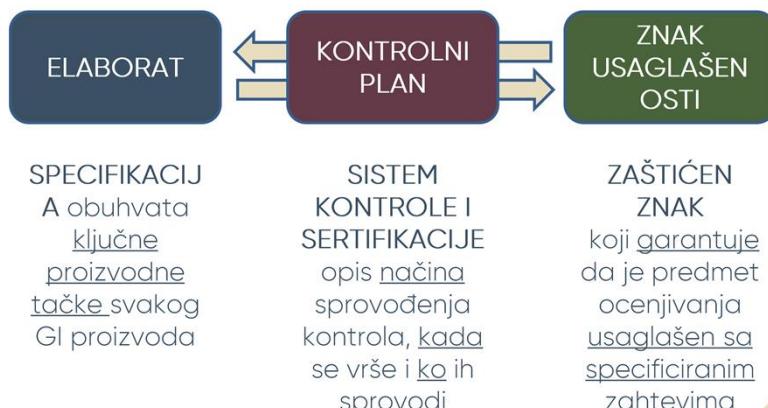

Na ovoj sesiji govorićemo o:

- Da se podsetimo – ko kreira Kontrolni plan?
- Organizacija za upravljanje geografskom oznakom – struktura, uloge i funkcionisanje
- Primer – Ariljska malina – naša priča
 - Gostujuća sagovornica Mirjana Milutinović
- Planiranje i uspostavljanje internog sistema kontrole

Kontrolni plan = standard za OGP

Ko i kada izrađuje Kontrolni plan?

Kontrolni plan izrađuju proizvođači/
udruženje proizvođača i
sertifikaciono telo

Kontrolni plan se izrađuje
nakon usvajanja
Elaborata/
Specifikacije

Ipak o KONTROLNIM
TAČKAMA treba
razmišljati
tokom
definisanja
elaborata/
specifikacije

Kontrolni plan
odobrava
Ministarstvo i
on postaje
STANDARD za
taj proizvod
sa
geografskom
oznakom

www.menti.com

Code 67 05 31

Odabratи, по svom misljenju, tri najvaznije uloge grupe proizvodjaca

Uloga grupe – Očekivane funkcije (u skladu sa EU – normama)

Garant kvaliteta, ugleda i verodostojnosti proizvoda na tržištu	<ul style="list-style-type: none">• praćenjem upotrebe imena na tržištu,• ako je potrebno, informisanjem nadležnih organa;
Osiguranje pravne zaštite zaštićenih proizvoda	<ul style="list-style-type: none">• kao i prava intelektualne svojine koje su direktno povezane sa njima;
Promotivne aktivnosti Informisanje i	<ul style="list-style-type: none">• u cilju promocije dodate vrednosti proizvoda potrošačima i tržištu;
Osiguravanje usklađenosti proizvoda	<ul style="list-style-type: none">• razvije aktivnosti koje se odnose na usklađivanje proizvoda sa specifikacijom – sertifikacija;
Konstantno poboljšanje performansi sistema,	<ul style="list-style-type: none">• uključujući i razvoj ekonomске ekspertize (ekonomski analize, širenje ekonomski informacije o šemi kvaliteta, itd.)• daje savete proizvođačima;
Sprovodi mera za povećanje vrednosti proizvoda	<ul style="list-style-type: none">• kada je to potrebno, preduzima korake za sprečavanje ili suzbijanje svih mera koje jesu, ili mogu predstavljati rizik štetan za sliku tih proizvoda.

doprinosi da je kvalitet, ugled i verodostojnost njihovih proizvoda zagarantovana na tržištu **praćenjem upotrebe imena na tržištu**, ako je potrebno, **informisanjem nadležnih organa**;

preduzima aktivnosti za osiguranje adekvatne pravne zaštite zaštićenih oznaka porekla ili zaštićene geografske oznake i prava intelektualne svojine koje su direktno povezane sa njima;

pruža informacije i vrši promotivne aktivnosti u cilju promocije dodate vrednosti proizvoda samim potrošačima;

razvije aktivnosti koje se odnose na osiguravanje usklađenosti proizvoda sa specifikacijom;

preduzima aktivnosti za poboljšanje performansi sistema, uključujući i razvoj ekonomski ekspertize, obavljanje ekonomski analize, širenje ekonomski informacije o šemi kvaliteta i **daje savete proizvođačima**;

Kreira i sprovodi mera za poboljšanje vrednosti proizvoda i, kada je to potrebno, preduzima korake za sprečavanje ili suzbijanje svih mera koje jesu, ili mogu predstavljati rizik, štetan za sliku tih proizvoda.

Funkcije

Zaštita

- Praćenje tržišta
- Pravne aktivnosti

Promocija

- Reklamiranje dodate vrednosti proizvoda

Kontrola kvaliteta

Usklađenost sa Specifikacijom

Unapređenje efikasnosti šeme

- Povećana vrednost proizvoda
- Nastup na tržištu

Organizacija udruženja

Osnovna struktura se sastoji od:

- Generalne Skupštine
- Skupštine delegata
- Sekretarijata

Ovakvoj osnovnoj strukturi, mogu se dodati i drugi organi:

- Posebni kolegijum koji može da predstavlja specifične interesne grupe (segment vrednosnog lanca vrednosti ili geografsko područje)
- Odbori sa specifičnim zadatkom / kompetencijama

Demokratski princip funkcionisanja i odlučivanja

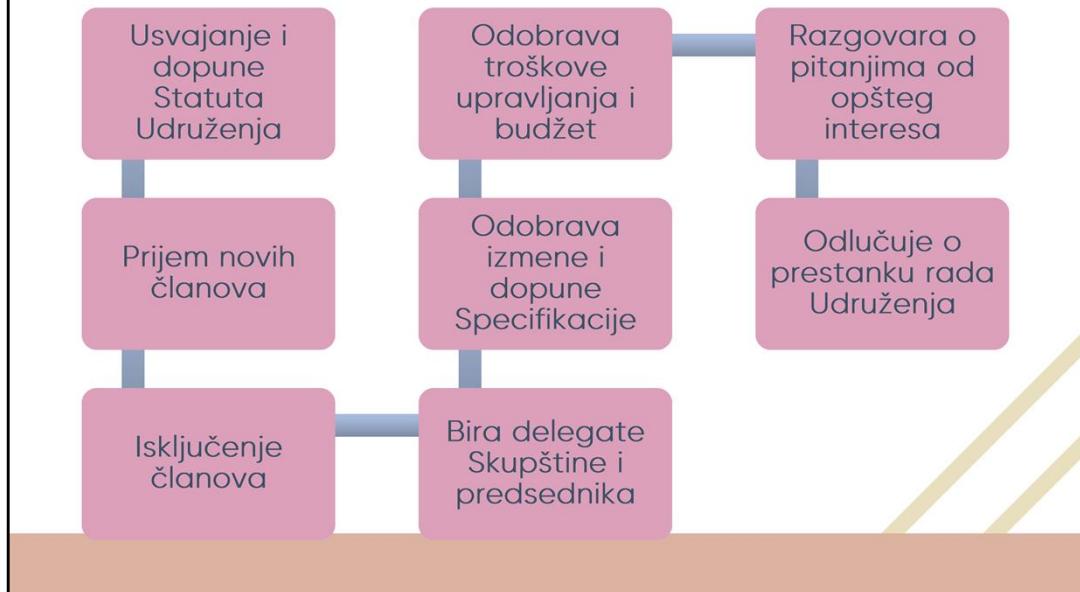
Većinom
glasova.

Predstavlja
specifične
interesne grupe :
• segment vrednosnog
lanca
• geografsko područje

predlog mora biti
prihvaćen od
**strane svih
kolegijuma.**

Odgovornosti Generalna skupština

Odgovornosti Skupština delegata

Određuju telo za sertifikaciju	Definišu šeme kontrole kvaliteta i garancije usklađenosti sa Specifikacijom
Imenuju "sekretariat"	Formiraju komisije
Imenuju direktora i osoblje	Definišu opis posla direktora i ključnog osoblja
Određuju premiju i taksu za finansiranje aktivnosti Udruženja i promociju proizvoda	Utvrđuju dinamiku okupljanja delegata,
Definišu strategiju upravljanja količinama zaštićenog proizvoda	Utvrđuju iznos naknada za organe i članove komiteta za bilo koje zadatke koji nisu u nadležnosti, a ne pripadaju nekom drugom organu
Definišu uslove stavljanja proizvoda na tržište	Definišu politiku promocije

određuju telo za sertifikaciju

imenuju "sekretariat"

uključuju direktora i drugo osoblje

definišu opis posla direktora i ključnog osoblja

Određuju premiju i taksu za finansiranje aktivnosti Udruženja i promociju proizvoda

Definišu strategiju upravljanja količinama zaštićenog proizvoda

Definišu uslove stavljanja proizvoda na tržište

Definišu politiku promocije

Definišu šeme kontrole kvaliteta i garancije usklađenosti sa Specifikacijom

Formiraju komisije

Utvrđuju dinamiku okupljanja delegata, utvrđuju iznos naknada za organe i članove

komiteta za bilo koje zadatke koji nisu u nadležnosti, a ne pripadaju nekom drugom organu

Odgovornosti Sekretarijat (administracija- upravljanje)

Kontinuirano i
efikasno vođenje
Udruženja,

Primena
skupštinskih odluka

Olakšavanje/podrš
ka radu komisije

Prijavljivanje
pogrešnog
korišćenja oznake
na tržištu

Organizovanje
zajedničkih
promotivnih
događaja/aktivno
sti

Konstantno i efikasno vođenje Udruženja,
Primena skupštinskih odluka
Olakšavanje/podrška radu komisije
Prijavljivanje pogrešnog korišćenja oznake na tržištu, od strane neodobrenih korisnika i
bilo koja druga pogrešna upotreba oznake
Organizovanje zajedničkih promotivnih događaja/aktivnosti

Kako se finansira udruženje?

Članarina (na godišnjem nivou)

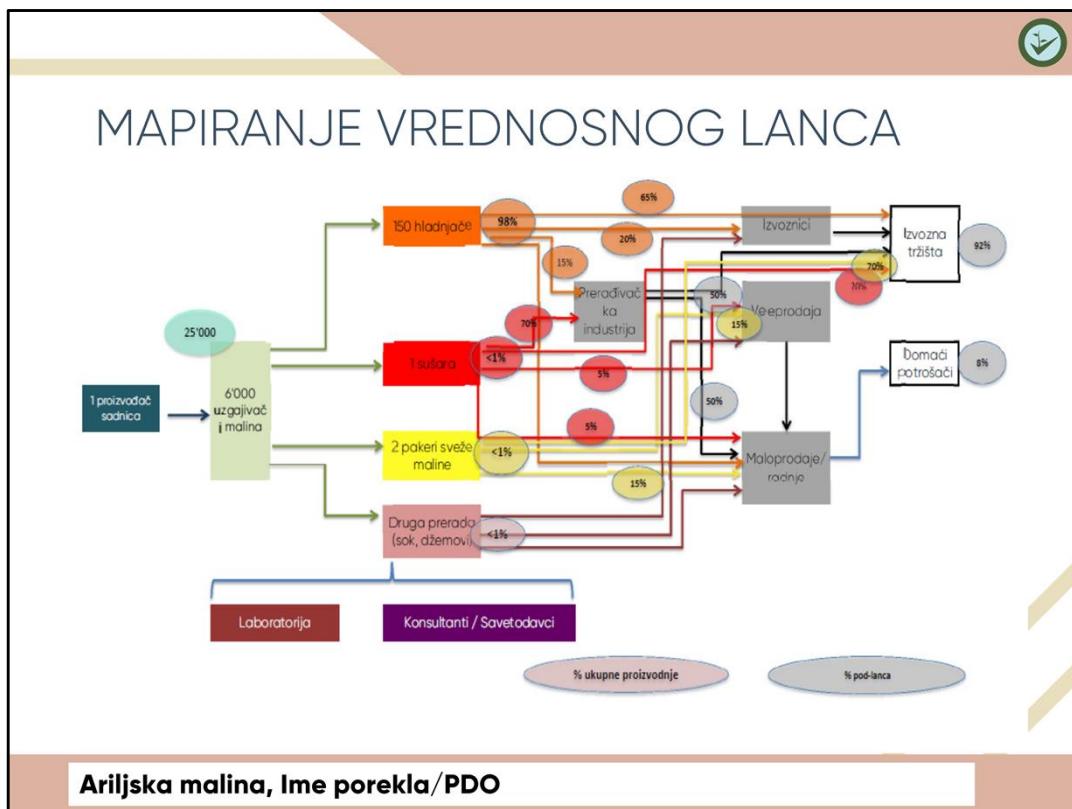
- Članarina se razlikuje za proizvođače i prerađivače, i za velike i male

Članarina po količini (CpV)

- Preračunava se na osnovu budžeta
- CpV ($\text{€}/\text{kg}$) = budžet/godišnja suma komercijalizovanog finalnog proizvoda

Ariljska malina, ime porekla

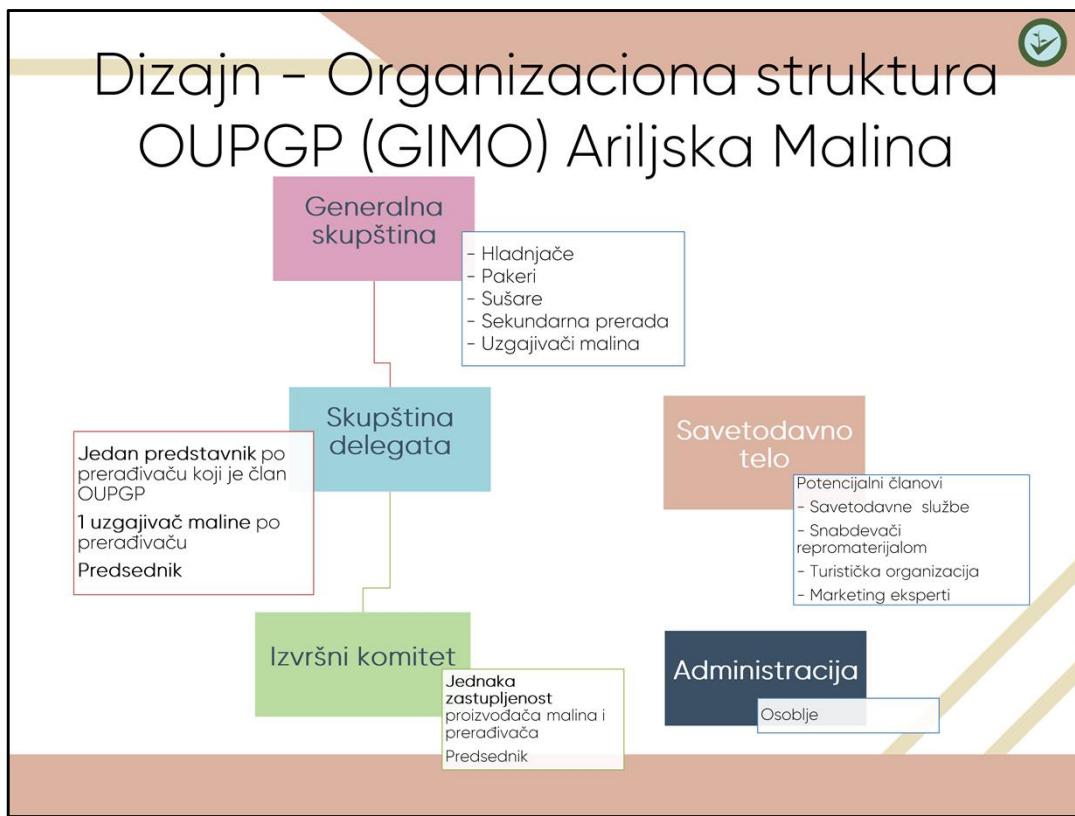
Pre odluke da se krene u zaštitu oznake, potrebno je napraviti analizu proizvodnog ili vrednosnog lanca proizvoda – ko bi sve bio uključen u proizvodnju, preradu i plasman proizvoda, koje su to posebne karakteristike proizvoda i šta je njegov potencijal na tržištu. Ovo je važno, jer efikasno upravljanje, plasman, a naročito ostvarivanje dodate vrednosti zavise od kolektivne strategije, načina upravljanja kvalitetom i efikasnosti partnerstva između proizvođača i svih aktera na dатој teritoriji.

Isto tako, analiza ovog tipa će dati odgovor na pitanje da li je ispravna namera da se proizvod ovako zaštiti, da li će to što će proizvod poneti oznaku biti na dugoročnu korist njegovim proizvođačima.

Pregovorima uspostavljeni ZDRAVI DUGOTRAJNI odnosi medju svim ucesnicima u tržisnom lancu (farmeri, preradivaci, prevoznici, distributeri, potrosaci cime se postize

Svi ucesnici moraju da budu SARADNICI

Dizajn – Organizaciona struktura OUPGP (GIMO) Ariljska Malina

A kako je to u realnosti?

Mirjana Milutinović
Sekretar Udruženja Ariljska Malina

Pitanja za intervju

- Kratko predstavljanje udruženja – broj članova, zastupljenost, članovi
- Kako je tekao proces formiranja Udruženja? Koje su bile glavne prepreke i pitanja budućih članova?
- Koje sve aktivnosti trenutno obavlja udruženje?
- Koje godine je prvi put izvršena sertifikacija maline i kakva je bila uloga udruženja? Kako je izrađen Kontrolni plan?
- Kakva je uloga Udruženja u kontroli kvaliteta i njegovom unapređenju?

Kolektivni pristup je jedan od najvećih izazova u radu u grupama

KAKO POVECATI REPREZENTATIVNOST GRUPE?

POSTOJI LI NAČIN DA SE se unapredi obuhvat interprofesionalnog tela

Kolektivna akcija je vrlo moćna za zajedničko korišćenje resursa,

www.menti.com

Šta je najvažnije da bi unapredili sistem kontrole i komunikacije kvaliteta?

Izaberite tri najvažnija odgovora

- Čvrsta primena zakonskih obaveza
- Povećati broja proizvodjača u sistemu sertifikacije
- Uvesti sistemsku podršku
- Razumevanje potrošača šta nosi sertifikat
- Unaprediti elaborate i specifikacije da ostanu samo kontrolne tačke koje su realne i potrebne
- Široka kampanja i vidljivost
- Unapredjenje elaborata da budu primenjivi u kontroli
- Podrška u izradi kontrolnog plana i sertifikacione dokumentacije
- Borba protiv zloupotrebe prava
- Bolja organizacija u proizvodjačkoj grupi – podela posla
- Cena sertifikacije
- Elaborati/specifikacije koje treba uskladiti sa dobrom praksom OGP
- Zajednički logo kojim se označavaju proizvodi sa poreklom
- Tehnička i savetodavna podrška
- Uključenost lokalnih aktera
- Jače liderstvo nacionalnih institucija

Nivoi kontrole proizvoda sa OGP

Samokontrola proizvođača

Prva provera da je proizvodnja i proizvod u skladu sa specifikacijom/elaboratom
Vodjenje evidencije koju bi mogla da proveri interna i kontrola trećeg lica (na primer zapisi temperature, registar ulaza sirovine itd)

Primena sistema za praćenje definisanog u planu kontrole

Uloga proizvođačkih organizacija INTERNA KONTROLA

Osiguraju kvalitet, očuvanje ugleda i autentičnost proizvoda

Senzorna ocena

Koordinacija sledljivosti, praćenje porekla sirovine i proizvoda

Inspekcija i praćenje primene pravila u proizvodnom procesu u skladu sa specifikacijom

Centralno vodjenje dokumentacije

Spoljnja kontrola - sertifikacija

Oslonjanje se na samokontrolu i internu kontrolu i na njihovo besprekorno funkcionisanje

Pregleda usaglašenost dokumentacije, registara i načina senzorne analize

Provera na mestu se vrši metodom uzorka proizvođača i procesnih faza

Ovlašćivanje i supervizija

Akreditacija certifikacionog tela po standardu, državna kontrola

Potvrda da su subjekti obućeni i sposobni za potvrdu treće strane

Samokontrola

KO će ih upozanti sa obavezama i potrebnim načinom vođenja evidencije?

ŠTA treba da rade?
KAKO to da rade?
KADA to rade?
KO će to da radi?

ŠTA?
KO?
KAKO?
KADA?
MERE?

Da li svi učesnici znaju šta treba da rade u okviru samokontrole?

Da li znaju svi koji su zahtevi i kriterijumi prihvatljivosti?
ŠTA da rade ako uoče neispunjavanje nekog zahteva?

Interni sistem kontrole

KO je sve ovlašćen da vrši kontrolu?

KO ih je ovlastio?

Koji su kriterijumi za kompetentnost i da li postoje dokazi da su ispunjeni?

ŠTA se i kod kog člana/operatora kontroliše?

KAKO, KADA i KOJA aktivnost se kontroliše kod člana/operatora?

ŠTA?
KO?
KAKO?
KADA?
MERE?

Dobro planiranje je pola posla!

Interni sistem kontrole

Da li smo identifikovali podugovorene aktivnosti?

Da li postoji evidencija o reklamacijama/
primedbama /
prigovorima /
sugestijama?

Kako kontrolišemo?

Kako se prati efektivnost mera?

Analiza rizika u okviru udruženja

Interni sistem kontrole

DA LI POSTOJI
DOKUMENTOVAN
SISTEM INTERNE
KONTROLE?

DA LI POSTOJE
DOKAZI DA ON
FUNKCIIONIŠE (DA JE
PRIMENJEN)?

DA LI SE PRATE
PERFORMANSE
INTERNOG SISTEMA
KONTROLE?

Najvažnije lekcije – glavne poruke

- Zaštita OGP je više značna po mnogim kriterijumima – pravo IS, šema kvaliteta **KOLEKTIVNE PRIRODE**
- Zaštita imena i geografskog porekla **nema automatski značaj**, postoji niz faza koraka o kojima je važno razmišljati u kontinuitetu
- Organizacija vrednosnog lanca je jedan od presudnih faktora uspeha proizvoda sa OGP
- Upravljanje kvalitetom je važan pristup da bismo održali život proizvoda i postigli efekte, sertifikacija je samo deo toga

Kontrolni plan, rodjen iz specifikacije kao okvir za upravljanje kvalitetom

Sledljivost – Suštinska karakteristika proizvoda sa poreklom i važan alat u certifikaciji

Literatura, pitanja